Saugesnio interneto centro Lietuvoje poveikis visuomenei

Natalija Ignatova

2018-12-06

Europos Sąjungos bendrai finansuota
Europos infrastruktūros tinklų priemonė

Saugaus interneto naudojimo tyrimas

- **Užsakovas** – Švietimo informacinių technologijų centras.
- **Metodas** – viešoji reprezentatyvi anketinė apklausa.
- **Tyrimo laikas:** 2018 metų spalio 16 – lapkričio 16 d.

Europos Sąjungos bendrai finansuota
Europos infrastruktūros tinklų priemonė

draugiškas internetas

Tyrimo tikslas

Tyrimo tikslas – įvertinti saugesnio interneto paslaugų matomumą ir įtaką visuomenei.

Tyrimo uždaviniai:

- Nustatyti susidūrimą su saugumo pažeidimo atvejais ir patirta žala;
- Atlikti požiūrio į interneto keliamų grėsmių vaikui vertinimą;
- Atlikti Saugesnio interneto projekto vertinimą.

Europos Sąjungos bendrai finansuota
Europos infrastruktūros tinklų priemonė

draugiškas internetas

Tyrimo tikslinė grupė, imtis

Tyrime dalyvavo **1 613** respondentai iš visų Lietuvos apskričių:

- **805** paauglių ir jaunimo atstovai (14-18 metų);
- **808** 5-18 metų vaikus auginančių suaugusiųjų.

Europos Sąjungos bendrai finansuota
Europos infrastruktūros tinklų priemonė

draugiškas internetas

Tyrimo klausimai

- Suaugusiųjų ir paauglių požiūris į patirtas grėsmes ir pavojus naudojantis internetu;
- Tėvų taikomi būdai, priemonės, užtikrinančios vaikų saugų naudojimąsi internetu;
- *Karštosios linijos, Pagalbos linijos, Draugiško interneto* svetainės paslaugų žinomumas.

Europos Sąjungos bendrai finansuota
Europos infrastruktūros tinklų priemonė

draugiškas internetas

Kiek laiko paaugliai praleidžia internete

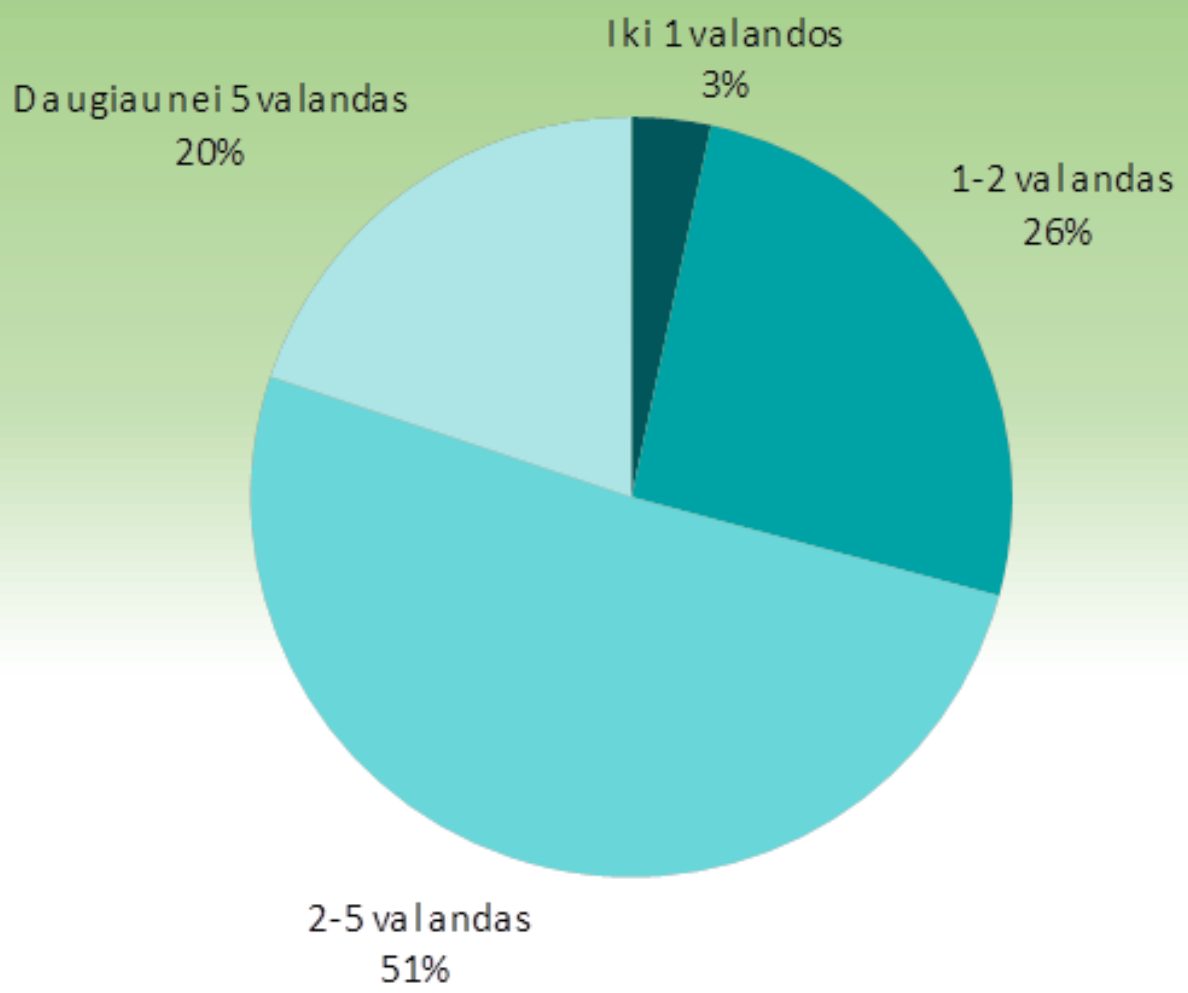

Ar manote, kad internete slypi grėsmės, pavojai? Suaugusiųjų ir paauglių nuomonių palyginimas (%)

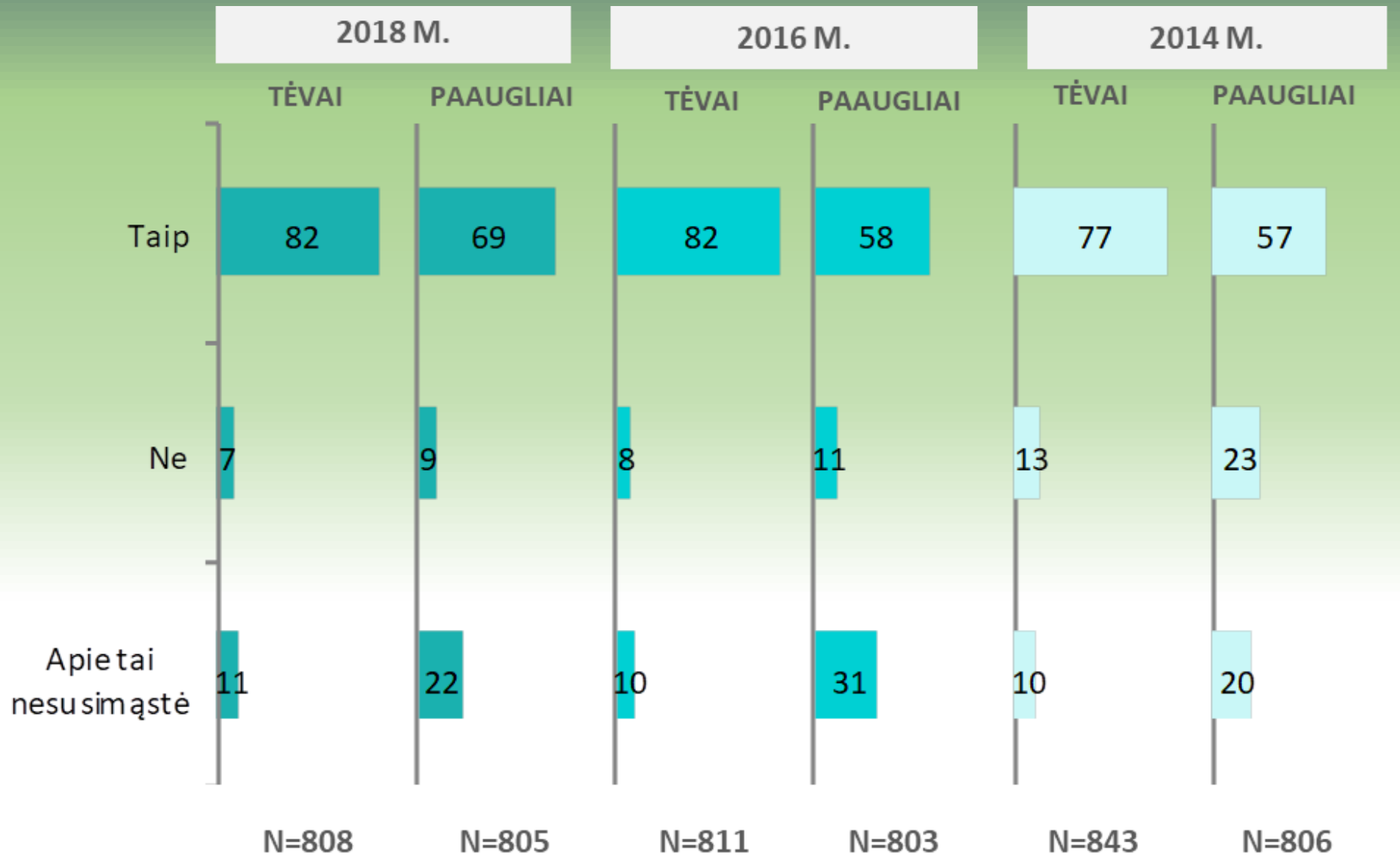

draugiškas internetas

Su kokiomis grėsmėmis tenka susidurti vartotojams?

Kaip manote, kokios grėsmės kyla vaikams internete?

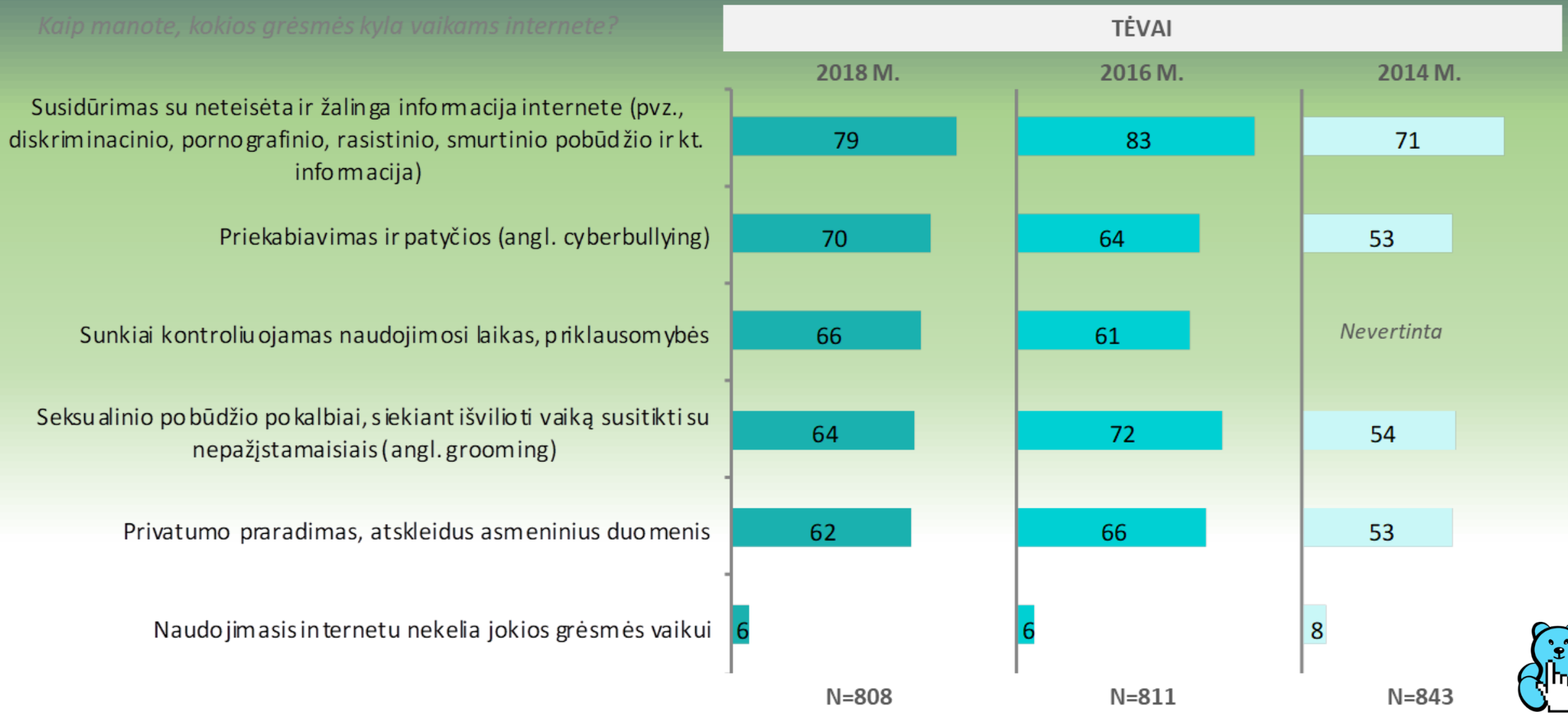

draugiškas internetas

Su kokiomis grėsmėmis tenka susidurti vartotojams?

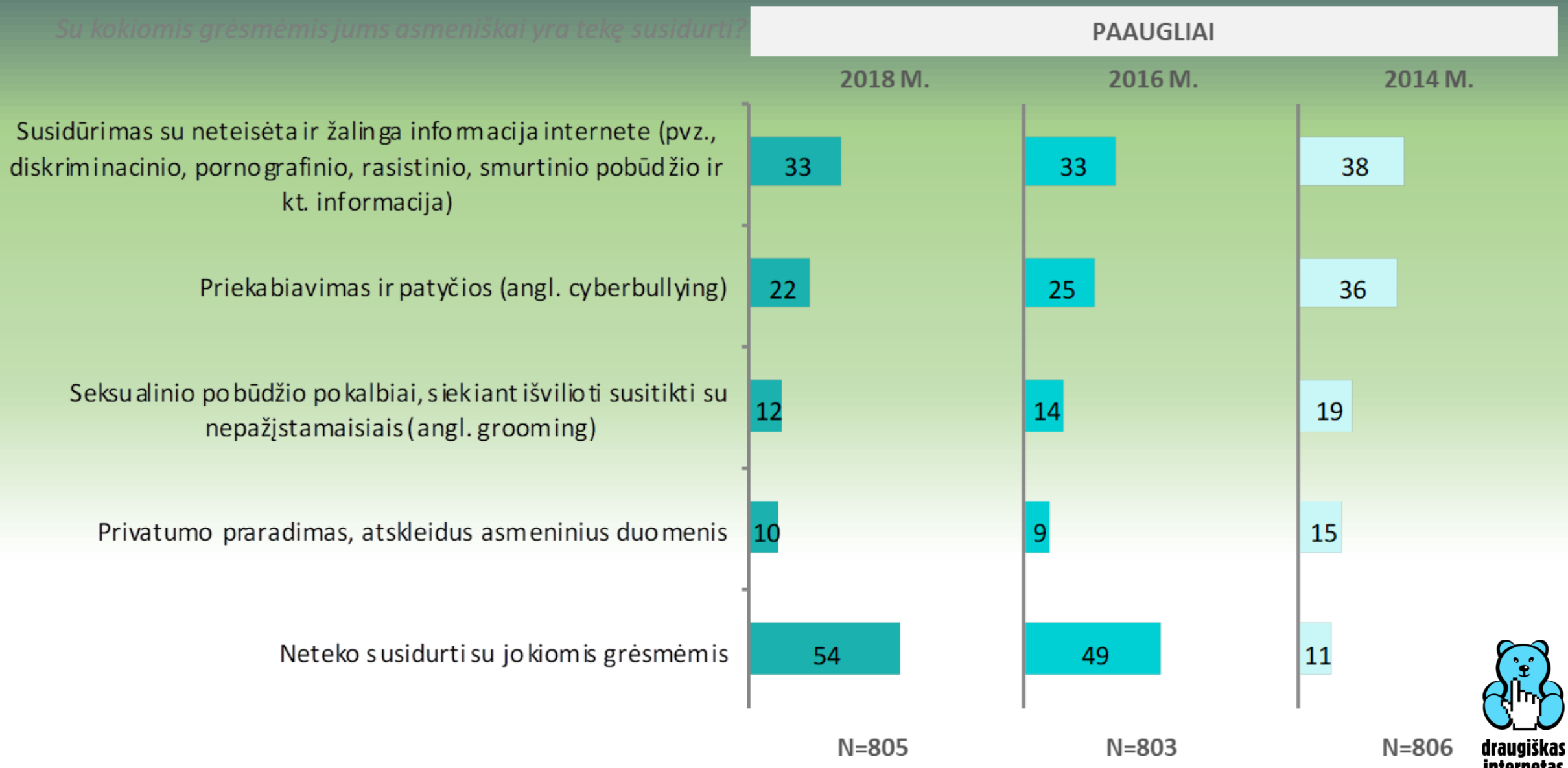

draugiškas internetas

Suaugusiųjų domėjimasis paauglių veikla internete

Kokias priemones taikote, siekdami užtikrinti, kad vaikas saugiai naršytų internete?

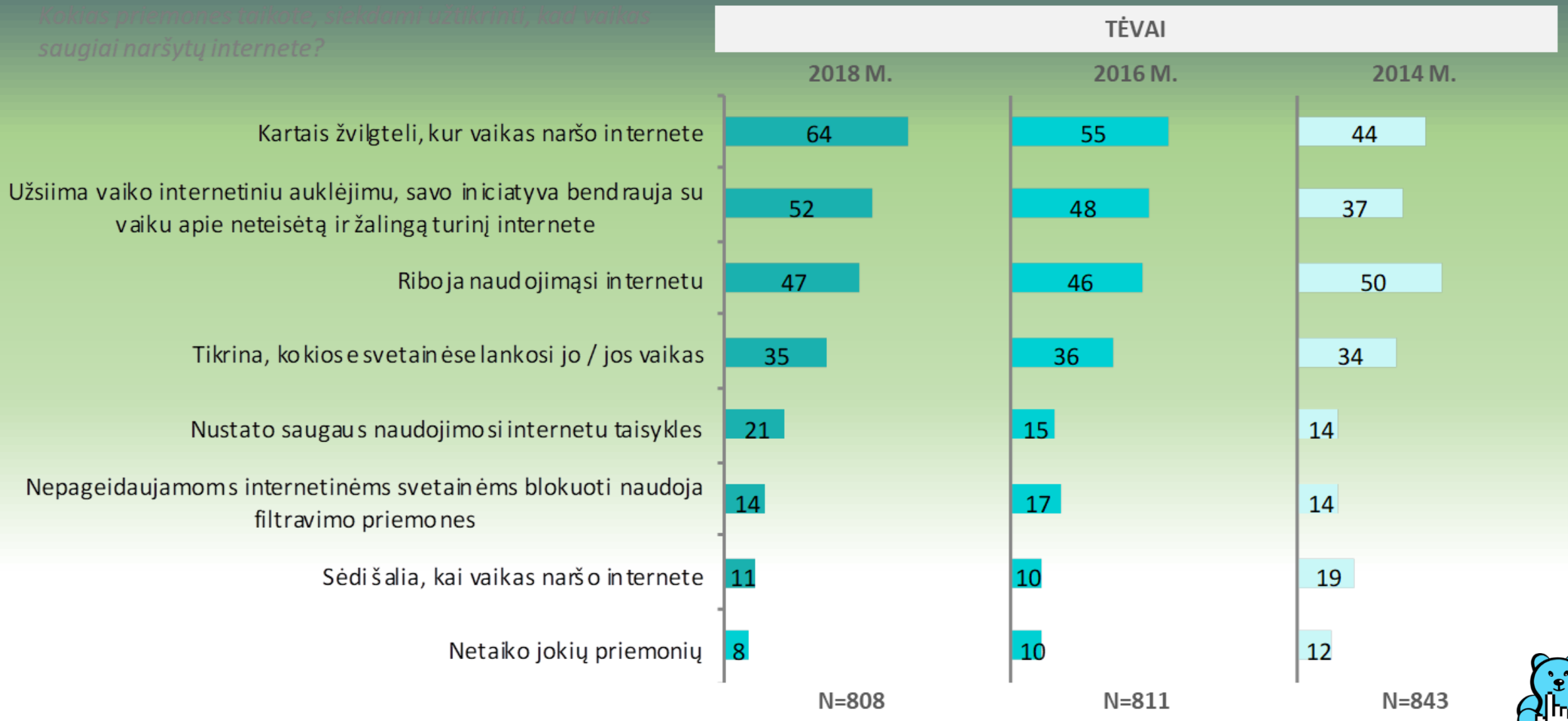

draugiškas internetas

Suaugusiųjų domėjimasis paauglių veikla internete

Kokiomis priemonėmis suaugusieji (tėvai, mokytojai ir kt.) padeda Jums saugiau naudotis internetu?

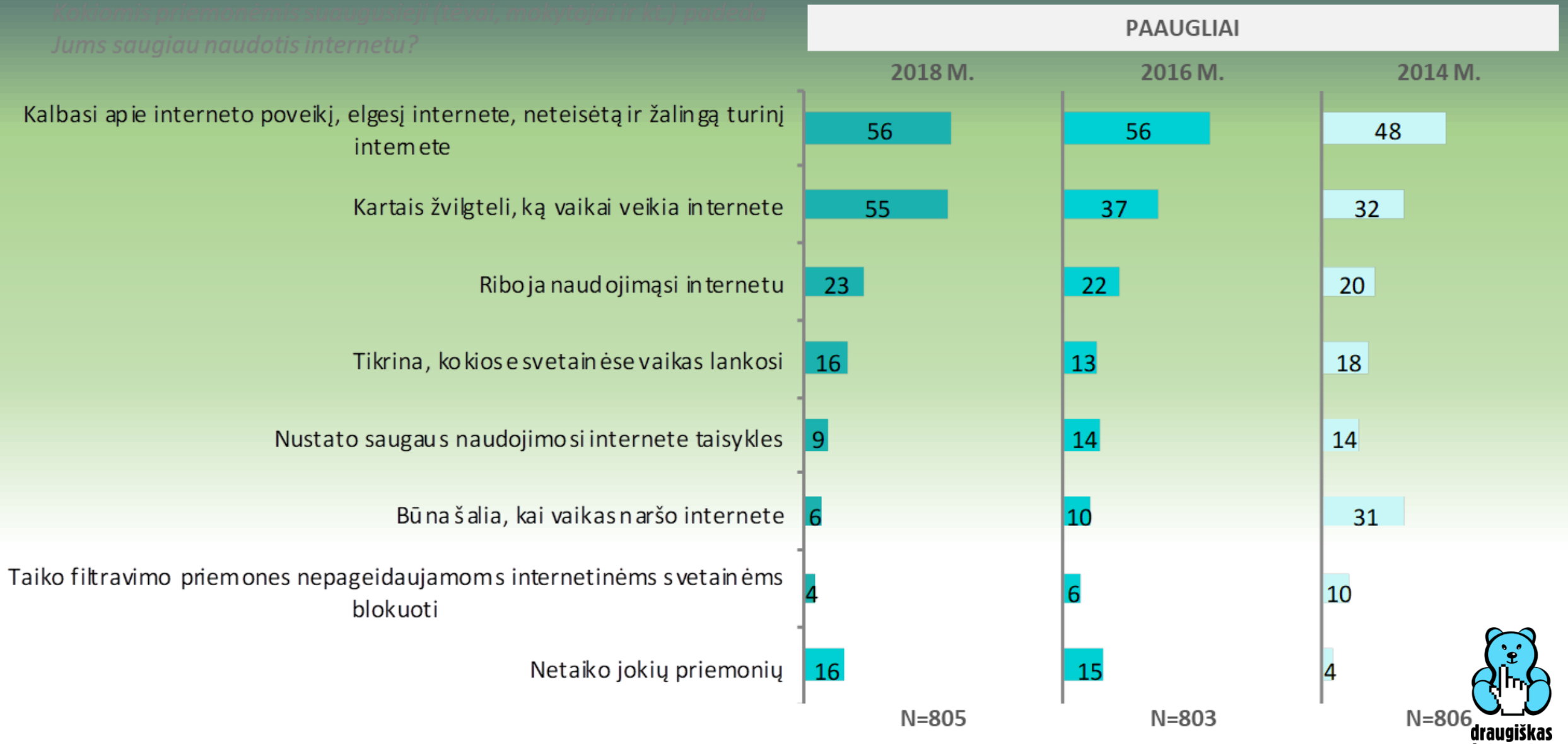

draugiškas internetas

Karštosios linijos žinomumas suaugusiųjų tarpe

Ar esate ką nors girdėję apie „karštąją liniją“ (svetainę www.draugiskasinternetas.lt), kur galima anonimiškai pranešti apie neteisėtą ir žalingą turinį internete?

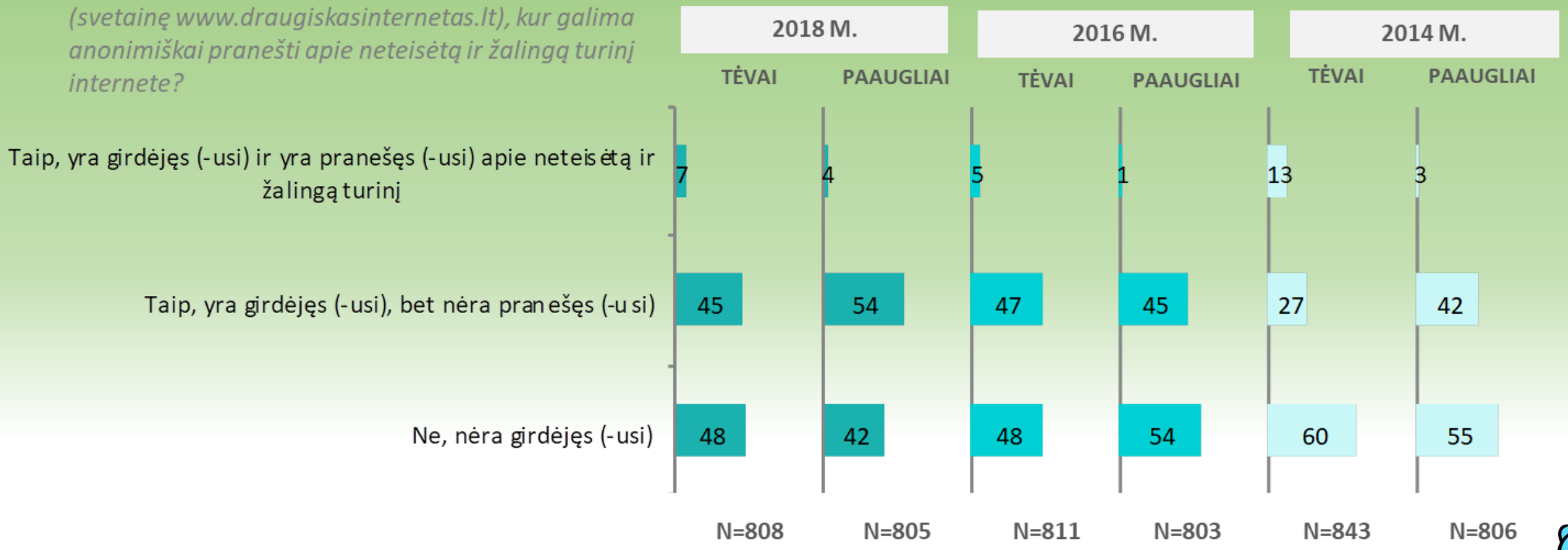

draugiškas internetas

„*Vaikų linijos*“ žinomumas vaikų tarpe

sate ką nors girdėję apie „Vaikų liniją“ (galima skambinti nemokamu telefonu 116 111 arba rašyti elektroninius laiškus), kur ai gali kreiptis pagalbos, susidūrę su elektroninėmis patyčiomis, priekabiavimu, žalingu turiniu ar kitomis grėsmėmis internete?

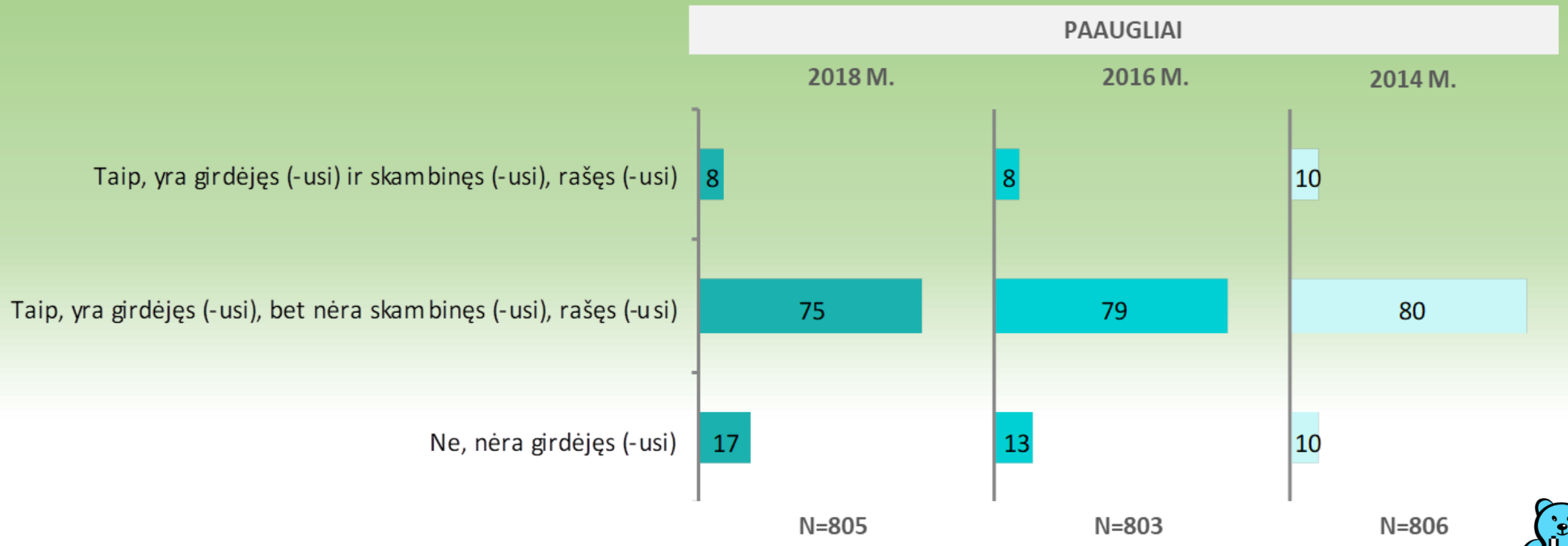

draugiškas internetas

Draugiško interneto svetainės lankomumas (unikalių lankytojų skaičius)

Europos Sąjungos bendrai finansuota
Europos infrastruktūros tinklų priemonė

draugiškas internetas

Vaikų žinių apie saugų elgesį internete šaltiniai (%)

ur sužinote apie saugų elgesį internete?

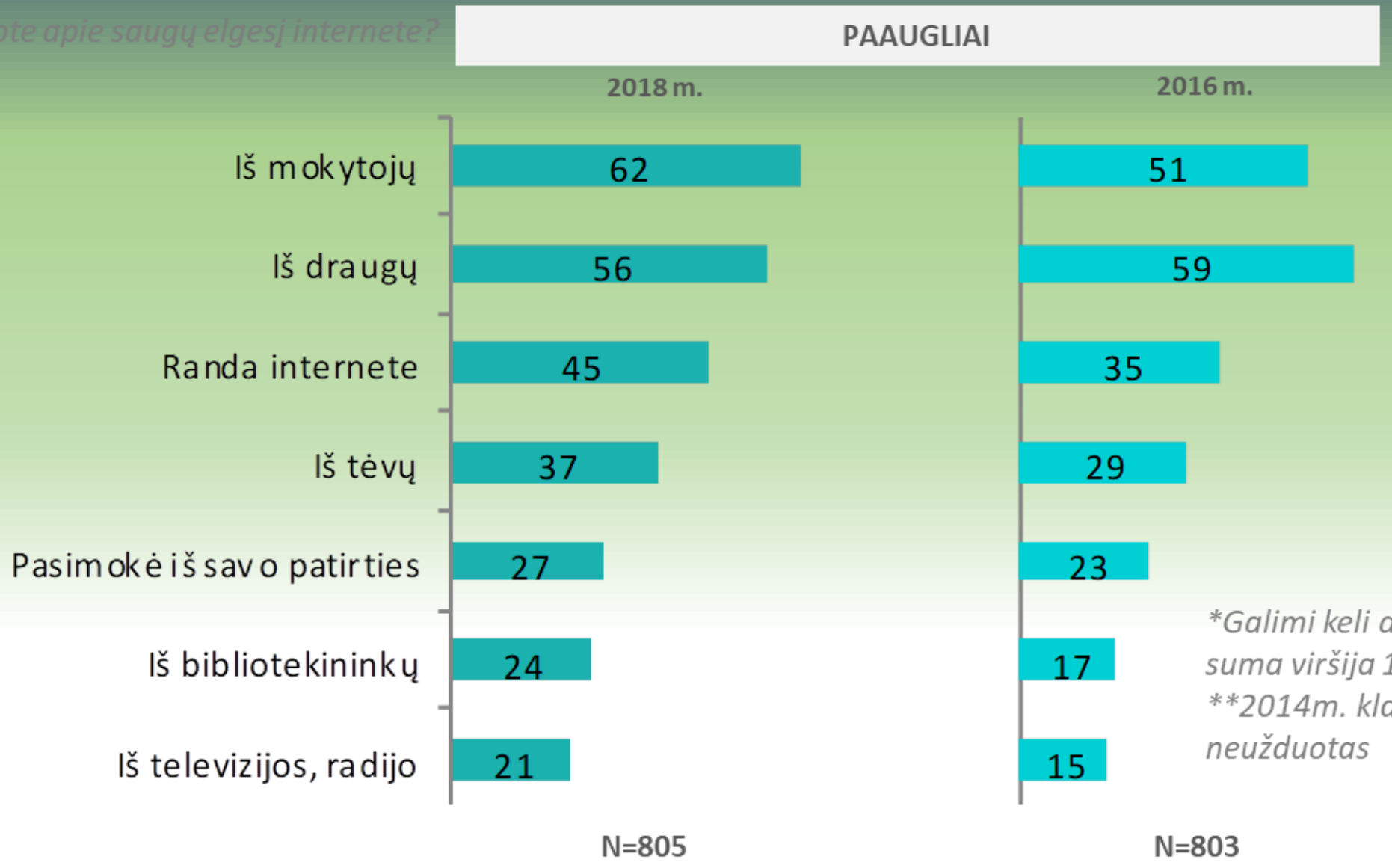

**Galimi keli atsakymai, suma viršija 100%*
***2014m. klausimas neužduotas*

draugiškas internetas

Ar reikia jaunimą mokyti saugiai naudotis internetu?

Ar manote, kad vaikus reikia mokyti saugaus naudojimosi internetu?

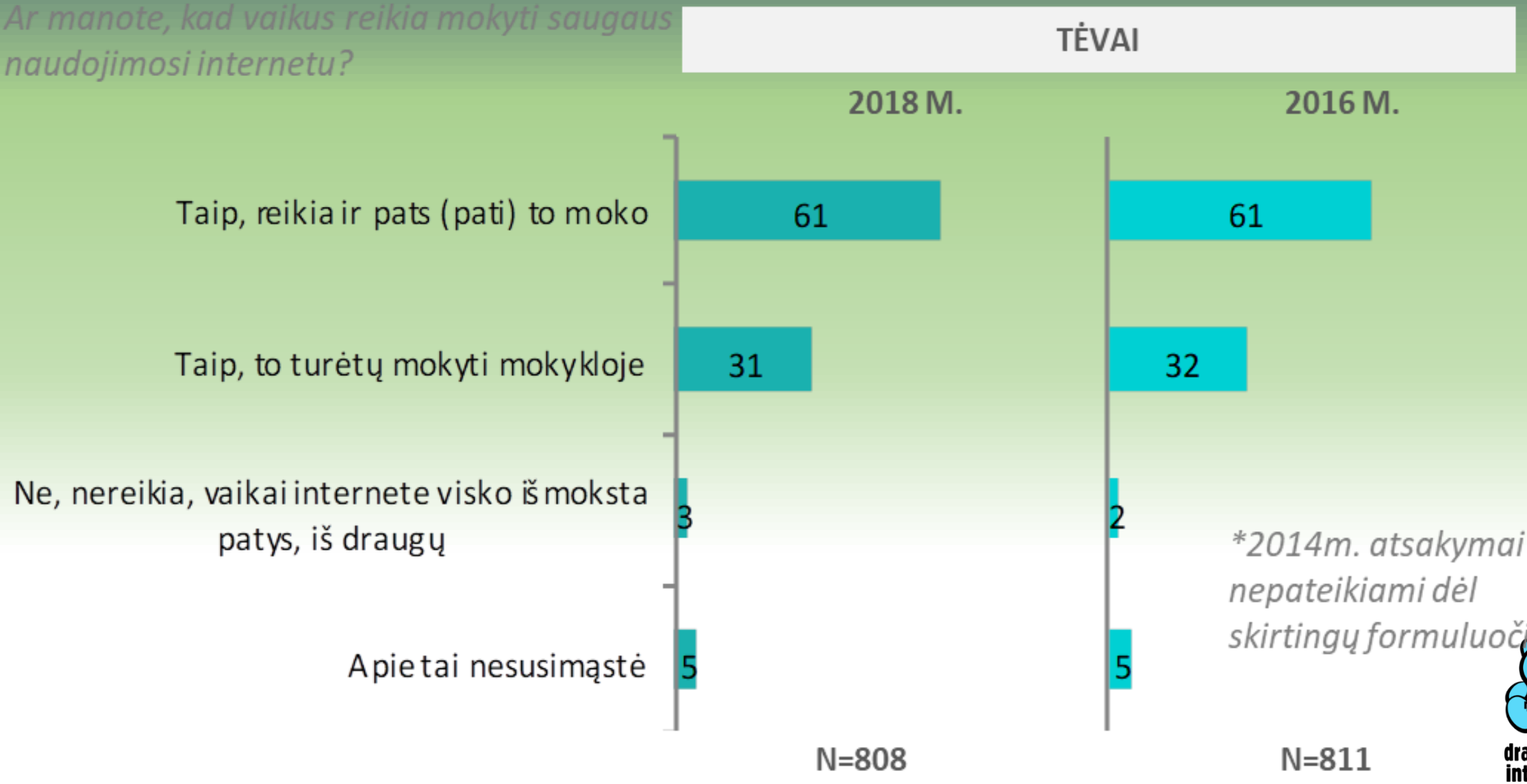

**2014m. atsakymai nepateikiami dėl skirtingų formuluočių*

draugiškas internetas

Kieno pagalbos /patarimo prašytų paaugliai patyrę saugumo pažeidimų internete

Kieno kreiptumėtės pagalbos ar patarimo patyrę saugumo pažeidimų internete?

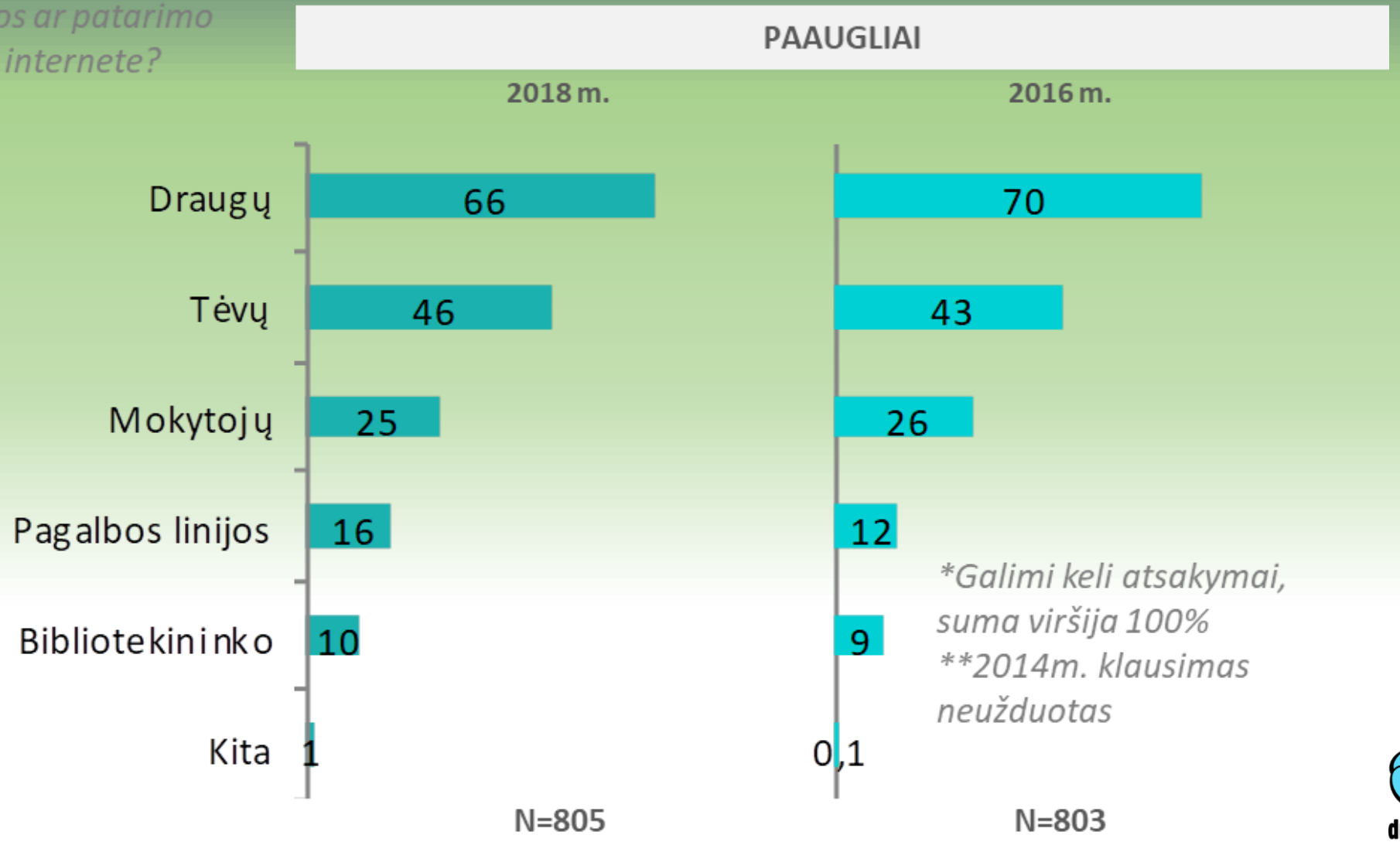

**Galimi keli atsakymai, suma viršija 100%*
***2014m. klausimas neužduotas*

draugiškas internetas

IŠVADOS (I)

- Suaugusiųjų ir paauglių patirtis naudojantis internetu skiriasi:

  Dažniausiai pasitaikantys tinklų ir informacijos saugumo pažeidimai yra kompiuterių virusai ir nepageidaujami elektroninio pašto laiškai. Su abejomis šiomis problemomis dažniau susiduria paaugliai nei tėvai. Kita vertus, tiek suaugusiųjų, tiek paauglių dėl šių pažeidimų patiriami nuostoliai tie patys – dažniausiai būna sugadinama programinė įranga kompiuteryje. Kitokia žala (finansinė, moralinė / emocinė ar asmens duomenų vagystės) pasitaiko ženkliai rečiau.

Europos Sąjungos bendrai finansuota
Europos infrastruktūros tinklų priemonė

draugiškas internetas

IŠVADOS (II)

- Suaugusiųjų ir paauglių požiūris į saugų naudojimąsi internetu skiriasi įvairiais tyrimo klausimais:
  - Daugumai tėvų interneto saugumas kelia rūpestį, nors jie patys žymiai rečiau susiduria ar patyria žalos dėl saugumo pažeidimų nei paaugliai. Aštuoni iš dešimties (82 proc.) suaugusiųjų bei 69 proc. paauglių laikosi nuomonės kad internetas kelią grėsmę vaikams/ internete slypi grėsmės, pavojai. Pagrindinėmis grėsmėmis internete laikomos neteisėta ir žalinga informacija bei priekabiavimai ir patyčios. Pastebėtina, kad suaugusieji linkę pritarti, jog visos tyrime analizuotos interneto keliamos grėsmės jų vaikams yra realios, nors nebūtinai vienodai dažnai pasitaikančios.

Europos Sąjungos bendrai finansuota
Europos infrastruktūros tinklų priemonė

draugiškas internetas

IŠVADOS (III)

- Lyginant 2014, 2016 ir 2018 metų duomenis, vis daugiau tėvų imasi kalbėtis su vaikais apie interneto poveikį, domėtis kaip naudojamasi internetu.
  - 93 proc. tėvų bei 81 proc. jaunuolių teigė, kad tėvai kartais ar dažniau seka ką vaikai veikia internete. Dažniausiai taikomos priežiūros priemonės – kartais tėvai žvilgteli, kur jų vaikas naršo internete bei kalbėjimas apie interneto poveikį, elgesį internete, neteisėtą ir žalingą turinį internete. Taikomų priežiūros priemonių vertinimas taip pat išsiskiria – tėvai daug dažniau nei jų atžalos nurodė žvilgtelintys, kur vaikas naršo, ribojantys vaiko naudojimąsi internetu, tikrinantys vaiko lankomas svetaines ar naudojantys svetainių blokavimo priemones. Paauglių dažniausiai pastebima suaugusiųjų priežiūros priemonė – pokalbiai apie interneto poveikį, elgesį internete neteisėtą ar žalingą turinį. Lyginant šio tyrimo rezultatus su ankstesnių tyrimų rezultatais pastebėtina, jog padaugėjo tėvų, kurie kartais žvilgteli kur vaikas naršo, užsiima vaiko internetiniu auklėjimu. Paauglių grupėje matomas reikšmingai padidėjęs jaunuolių skaičius, pastebintis, kad suaugusieji skiria dėmesio žvilgteldami, ką vaikai veikia internete.

Europos Sąjungos bendrai finansuota
Europos infrastruktūros tinklų priemonė

draugiškas internetas

IŠVADOS (IV)

- Nors dauguma suaugusiųjų laikosi nuomonės, kad vaikus reikia mokyti saugaus naudojimosi internetu, vis dėlto trečdalis jų šią funkciją būtų linkę priskirti mokyklai.
- Jaunuolių nuomonė šiuo klausimu pakankamai vienareikšmiška – absoliuti dauguma jų mano mokantys saugiai naudotis internetu, o pagrindiniu šių žinių šaltiniu nurodo savo mokytojus bei draugus. Suaugusiųjų grupėje pagrindiniais šaltiniais išlieka internetas bei žiniasklaida.

Europos Sąjungos bendrai finansuota
Europos infrastruktūros tinklų priemonė

draugiškas internetas

IŠVADOS (V)

- Svarbiausių saugesnio interneto centro paslaugų žinomumas nuolat didėja, ypač *karštosios linijos* ir *pagalbos linijos* suaugusiųjų tarpe.
- „Vaikų liniją“ žino 83 proc. paauglių ir 68 proc. suaugusiųjų. „Karštąją liniją“ žino maždaug kas antras suaugęs ir paauglys. Analizuojant abiejų grupių duomenis apie šių linijų naudojimą pastebima, kad trys iš keturių tėvų susidūrę su neteisėtu ir žalingu interneto turiniu dažniausiai praneštų apie tai „karštąją liniją“, tuo tarpu vos ketvirtadalis paauglių pasinaudotų ta pačia galimybe.
- Saugesnio interneto projekto svetainė www.draugiskasinternetas.lt vertinama labiau teigiamai nei neigiamai, nors įsitraukimas į šį projektą kol kas pakankamai ribotas (28 proc. paauglių ir tik 11 proc. tėvų nurodė vienaip ar kitaip dalyvavę jo veikloje).

Europos Sąjungos bendrai finansuota
Europos infrastruktūros tinklų priemonė

draugiškas internetas

Saugaus interneto naudojimo tyrimo ir kitų tyrimų ataskaitos svetainėje:

https://www.draugiskasinternetas.lt/lt/main/program/tyrimai

Europos Sąjungos bendrai finansuota
Europos infrastruktūros tinklų priemonė

draugiškas internetas